

CABINET SECRETAR GENERAL

Nr. 28413 ..... Data 30.12.2014

PROIECT
de candidatură pentru funcția de președinte al Consiliului Superior al
Magistraturii

2015

Judecător Alexandru Șerban

Sistemul judiciar reprezintă unul dintre cei mai importanți piloni ai statului de drept. În lipsa unui sistem de justiție modern, integru și eficient, nu poate funcționa o societate democratică și stabilă.

În cadrul autorității judecătorești din România, Consiliul Superior al Magistraturii este instituția de la care atât societatea, cât și sistemul judiciar au în continuare așteptări ridicate în legătură cu garantarea tuturor elementelor necesare pentru existența unui act de justiție în condiții corespunzătoare.

Pe parcursul anului 2015, Consiliul Superior al Magistraturii va continua transpunerea în practică a celor cinci obiective majore pentru perioada 2011-2016, stabilite prin Planul multianual adoptat în anul 2011, respectiv întărirea justiției ca putere publică, creșterea eficienței sale, întărirea competenței în sistemul judiciar, responsabilizarea lui și dezvoltarea justiției ca serviciu public.

Realizarea rolului constituțional fundamental al Consiliului Superior al Magistraturii, de garant al independenței justiției, trebuie să rămână preocuparea prioritară și constantă a Consiliului în anul 2015. **Apărarea independenței justiției și a magistraților** presupune o reacție rapidă a Consiliului împotriva oricăror atacuri și imixtiuni. Rapiditatea este de maximă importanță, deoarece hotărârea pe care o adoptă Plenul Consiliului în astfel de situații, doar prin ea însăși, nu are o eficiență deosebită, neimpunând vreo sancțiune efectivă. Soluția ar fi o reacție publică imediată a conducerii Consiliului, urmată de sesizarea Inspecției Judiciare pentru a efectua verificări, iar aceste verificări să se efectueze cu maximă celeritate, așa cum s-a procedat de altfel în anul 2014.

În același timp, pentru a se acorda eficiență reală acestui rol al Consiliului Superior al Magistraturii, de garant al independenței justiției, sunt necesare și o serie de modificări legislative. În vederea demarării unei astfel de inițiative, consider necesară consultarea magistraților pentru a analiza în ce măsură activitatea Consiliului în aceasta direcție, în cadrul normativ actual, a fost adecvată.

De altfel, în rapoartele Comisiei Europene privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare a fost recunoscută necesitatea introducerii unui cadru clar privind interdicția de a critica hotărâri judecătorești și de a submina activitatea magistraților sau de a face presiuni asupra acestora și asigurarea aplicării eficiente a acestor cerințe.

Totodată, Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să acționeze prompt în sensul descurajării oricărei tendințe a guvernului sau administrației de ingerință în independența justiției. Sub acest aspect, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii va trebui, în continuare, să sesizeze Curtea Constituțională, în vederea soluționării conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, atunci când situația o va impune.

Consolidarea integrității sistemului judiciar, atât în ansamblu, cât și la nivel individual, al magistraților, trebuie, de asemenea, să rămână o prioritate a Consiliului Superior al Magistraturii.

În acest domeniu, un rol important îi revine și Institutului National al Magistraturii care, prin formarea inițială și continuă în această materie, poate contribui la dezvoltarea unei culturi a integrității.

Totodată, pentru a avea o justiție eficientă și responsabilă, este nevoie de o evaluare obiectivă a magistraților, care să permită îmbunătățirea activității acestora. În acest sens, susțin necesitatea modificării și completării Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor precum și a Regulamentului privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor.

Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să se implice activ în **evaluarea implementării noilor coduri**. Această evaluare va fi făcută separat, în materie civilă și respectiv penală, ținând cont și de specificul fiecărei materii, dar și de momentul diferit al intrării în vigoare a noilor reglementări. Concluziile acestei evaluări vor fi comparate cu studiile de impact realizate anterior intrării în vigoare a actelor normative menționate, pentru a vedea în ce măsură constatările din acele studii au fost realiste și dacă mai pot constitui o bază serioasă de discuții.

De asemenea, sub acest aspect, se impune urmărirea efectelor pe mai multe planuri: resurse umane, resurse materiale, dificultăți punctuale de aplicare și de interpretare a noilor norme, inclusiv efectele deciziilor Curții Constituționale de admitere a unor excepții de neconstituționalitate.

De exemplu, în raport de Deciziile nr. 599/2014 și nr. 641/2014 ale Curții Constituționale, activitatea instanțelor va fi semnificativ afectată, atât sub aspectul cheltuielilor, cât și sub cel al organizării efective. Astfel, ambele decizii anterior menționate impun modificări legislative prin care să fie consacrată contradictorialitatea și oralitatea procedurii de cameră preliminară, în fond și în contestație, respectiv ale procedurii de soluționare a plângerii împotriva soluțiilor de netrimitere în judecată dispuse de procuror. În consecință, este evidentă necesitatea identificării de soluții pentru asigurarea sălilor de ședință și a personalului corespunzător, luând în considerare și imperativul respectării termenului rezonabil al procedurilor în procesul penal.

Gestionarea resurselor umane, în special în ceea ce privește judecătorii și procurorii, constituie o altă preocupare importantă a Consiliului. Aceasta cu atât mai mult cu cât intrarea în vigoare a noilor coduri a avut un impact major la nivelul întregului sistem judiciar. În acest context, identificarea tendințelor în domeniul resurselor umane în sistem presupune efectuarea unei analize bazate, pe de o parte, pe situația actuală a posturilor de judecători, procurori și grefieri, iar, pe de altă parte, pe previziunile de vacantare și respectiv de ocupare a acestor

posturi. Această analiză trebuie actualizată semestrial sau anual, în funcție de evoluțiile înregistrate în acea perioadă de timp.

În acest domeniu o atenție deosebită trebuie acordată procedurilor de redistribuire a posturilor vacante de judecători de la instanțele cu o încărcătură de dosare mai mică la instanțele aglomerate. Criteriile elaborate prin Hotărârea nr. 1114/2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii și procedura aprobată prin Hotărârea Secției pentru judecători nr. 1133/2014 constituie instrumente extrem de utile pentru echilibrarea schemelor de personal ale instanțelor judecătorești.

Suplimentarea posturilor de judecători va trebui solicitată doar după ce analiza va demonstra că este cu adevărat necesară, urmărindu-se cu prioritate repartizarea judicioasă a posturilor deja existente între instanțe și, în cadrul acestora, între secții.

Aceeași abordare este firească și în situația posturilor de procuror, cu observarea, desigur, a specificului activității parchetelor.

Susțin în continuare ideea degrevării judecătorilor de unele atribuții nejurisdicționale. Mă refer aici în principal la atribuții prevăzute în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești și în alte regulamente, atribuții ce nu sunt legate direct de activitatea de judecată. Pe această linie, consider că trebuie continuat proiectul privind transferul sarcinilor administrative de la judecători la grefieri prin redefinirea statutului funcției de grefier cu studii superioare juridice și a competențelor acestuia, după operarea modificărilor legislative necesare.

Foarte importantă va fi **transparența** și asigurarea desfășurării în condiții de obiectivitate a concursurilor, examenelor și procedurilor de ocupare a unor funcții de conducere ce vor fi organizate de Consiliul Superior al Magistraturii în anul 2015: procedura de ocupare a funcției de președinte al Secției Penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, avizarea candidaturii pentru funcția de procuror șef al Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, concursurile pentru promovare în funcții de execuție și, respectiv, pentru numiri în funcții de conducere la instanțe și parchete, concursul pentru ocuparea funcțiilor de inspector-șef și inspector-șef adjunct al Inspecției Judiciare, concursurile de admitere la Institutul Național al Magistraturii și la Școala Națională de Grefieri.

Locul justiției în echilibrul autorităților, ca putere a statului de drept, nu poate fi garantat decât dacă se asigură și **independența financiară** a acesteia, în sensul că bugetele trebuie să fie stabilite, pe de o parte, în funcție de o serie de factori obiectivi (volumul de activitate, schemele de personal, etc.), iar, pe de altă parte, la un nivel corespunzător, care să permită îndeplinirea rolului social și a atribuțiilor prevăzute de lege pentru sistemul judiciar. Consiliul Superior al

Magistraturii poate sesiza Ministerul Justiției în vederea inițierii unor demersuri legislative ce privesc finanțarea sistemului judiciar.

De asemenea, în calitate de ordonator principal de credite, președintele Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să răspundă, în limita permisă de lege, la solicitările Institutului Național al Magistraturii, Școlii Naționale de Grefieri și Inspecției Judiciare, în vederea asigurării unei bune funcționări a acestora.

Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să aibă ca o preocupare esențială eficiența și eficacitatea justiției în ideea satisfacerii cerințelor îndeplinirii unui act de justiție de calitate, independent și imparțial, în interesul cetățenilor. În acest sens, la nivelul Consiliului a fost constituit **Grupul de lucru privind eficiența activității instanțelor**, care a elaborat în luna august 2014 un prim raport intermediar, iar în luna decembrie 2014 raportul final. Acesta a fost aprobat de Secția pentru judecători, după analizarea observațiilor și propunerilor primite de la instanțe.

Au fost stabiliți, într-o perspectivă nouă, indicatorii de performanță ai eficienței și eficacității activității instanțelor: rata de soluționare a dosarelor (operativitatea) calculată exclusiv în raport de dosarele nou intrate; stocul de dosare (mai vechi de un an și respectiv de 6 luni); ponderea dosarelor închise într-un an; durata medie de soluționare, pe materii sau pe obiecte la nivelul fiecărei instanțe și la nivel național (numai pentru stadiul procesual fond și mai puțin pentru curțile de apel); redactările peste termenul legal.

Urmează a fi puse în practică concluziile și recomandările acestui raport, urmărindu-se dimensionarea și promovarea corectă a politicilor de resurse umane, dar și a altor politici ce țin de deciziile administrative pe care Consiliul Superior al Magistraturii le are partajate legal și administrativ.

Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să sprijine în continuare, în calitate sa de membru fondator al Fundației **Institutul Român pentru Informații Juridice (ROLII)**, activitatea de publicare a hotărârilor judecătorești (după anonimizarea datelor cu caracter personal) pe o pagină de internet care să poată fi accesată gratuit de către public. Beneficiile principale urmărite sunt transparența actului de justiție și realizarea unei practici judiciare unitare.

Unificarea practicii judiciare este, în cea mai mare măsură, rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție. Aceasta, potrivit Constituției, asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești. Consiliul Superior al Magistraturii se poate însă implica și el în acest domeniu. Una dintre modalități este publicarea hotărârilor judecătorești, amintită mai sus. O altă direcție de acțiune o constituie sprijinirea organizării de către Institutul Național al Magistraturii a seminariilor dedicate unificării practicii judiciare și a întâlnirilor periodice ale președinților de secții ale curților de apel.

În luna decembrie 2014, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat **Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020**. Una dintre cele mai importante probleme abordate în această strategie este consolidarea instituțională a sistemului judiciar, recunoscându-se că aceasta nu este posibilă fără investiții solide în domeniul justiției, îndeosebi în infrastructura fizică a instanțelor și parchetelor. Aceasta trebuie să constituie nu numai preocuparea Ministerului Justiției, ci și a Consiliului, care se poate implica în identificarea priorităților din acest domeniu.

În ceea ce privește **Inspekția Judiciară**, este necesară, în primul rând, remedierea deficiențelor cadrului legislativ actual, un exemplu în acest sens vizând modalitatea concretă de efectuare a unui audit extern independent adecvat și eficient al calității managementului inspekției și clarificarea rolului Consiliului Superior al Magistraturii în evaluarea raportului de audit.

Totodată, foarte importantă este creșterea promptitudinii și celerității în efectuarea lucrărilor, îndeosebi în domenii precum răspunderea disciplinară și apărarea independenței și a bunei reputații a magistraților, tocmai pentru a demonstra sensibilitate la reacția publică și pentru a dezvolta încrederea în integritatea sistemului judiciar.

Completarea schemei de personal a Inspekției Judiciare este și ea foarte importantă pentru consolidarea acestei instituții, iar sprijinul Consiliului într-o asemenea direcție trebuie să fie constant.

Consider că ar fi utile întâlniri periodice între Secția pentru judecători a Consiliului și Direcția de inspekție judiciară pentru judecători, respectiv între Secția pentru procurori a Consiliului și Direcția de inspekție judiciară pentru procurori, în vederea armonizării priorităților și liniilor de acțiune.

Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri sunt instituții care, potrivit legii, își desfășoară activitatea sub coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii. În colaborare cu conducerea acestora, accentul trebuie pus în continuare pe formarea profesională în domeniul noilor coduri, organizarea în condiții corespunzătoare a concursurilor și examenelor, organizarea de activități de formare în domeniul eticii și deontologiei, creșterea numărului de formatori cu normă întreagă.

Apreciez că trebuie extinsă în continuare activitatea Institutului în domeniul dezvoltării personale, al comunicării și al implicării auditorilor în activități în domenii conexe dreptului.

În ipoteza unei eventuale revizii a Constituției, sunt necesare câteva modificări ale dispozițiilor referitoare la Consiliul Superior al Magistraturii. Ar fi benefic un mai puternic accent pe atribuțiile secțiilor Consiliului referitoare la cariera judecătorilor, respectiv a procurorilor, la evaluare și la examenele judecătorilor și procurorilor, urmând ca Plenul să păstreze în principal atribuții în

domeniul organizării și funcționării instanțelor și parchetelor, admiterii în magistratură, formării profesionale.

De asemenea, consider că trebuie eliminat caracterul secret al votului în Consiliul Superior al Magistraturii, pentru a se asigura o mai mare responsabilitate a membrilor Consiliului.

Nu în ultimul rând, s-ar impune clarificarea problematicii răspunderii membrilor Consiliului și a posibilității revocării acestora, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 196/2013.

Pe plan extern, Consiliul Superior al Magistraturii va continua participarea activă la grupurile de lucru ale Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare (ENCJ). Cea mai importantă activitate în acest domeniu o constituie coordonarea, alături de consiliile judiciare din Olanda și respectiv Anglia și Țara Galilor a proiectului ENCJ „Independența și responsabilitatea sistemului judiciar”. Coordonarea subgrupului de lucru privind independența și responsabilitatea procurorilor scoate în evidență implicarea Consiliului în acest domeniu și preocuparea pentru identificarea celor mai bune standarde pe plan european.

Consiliul va continua să implementeze programele cu fonduri externe în care este promotor sau partener.

De asemenea, se impune continuarea colaborării bilaterale cu consiliile judiciare din alte state (de exemplu Olanda, Republica Moldova), inițierea unor noi acțiuni comune cu noi parteneri, dezvoltarea relațiilor cu ambasadele altor state în România.

De maximă importanță este continuarea realizării măsurilor ce revin Consiliului pentru atingerea obiectivelor stabilite prin **Mecanismul de Cooperare și Verificare**, o parte dintre acestea regăsindu-se, de altfel, în cadrul prezentului proiect (dezvoltarea proiectului ROLII/Jurindex în vederea unificării jurisprudenței, menținerea calității concurenței în procedura de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, evaluarea efectelor noilor coduri, volumul de muncă în instanțe și parchete, monitorizarea reformei judiciare prin crearea unui grup de largă reprezentare).

Următorul raport al Comisiei Europene privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare va fi publicat la începutul anului 2015. Consiliul Superior al Magistraturii va întocmi ulterior un plan de măsuri actualizat pentru implementarea recomandărilor din acel raport și va urmări realizarea acestuia.

Sub aspect organizatoric, subliniez importanța unei colaborări permanente cu secretarul general al Consiliului, cu conducerea Inspecției Judiciare, a Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri.

Totodată, capacitatea instituțională internă poate fi îmbunătățită printr-o mai bună organizare a compartimentelor de lucru ale Consiliului, dar și printr-o comunicare adecvată a acestora cu instanțele și parchetele.

Mai trebuie elaborate unele reglementări pentru domenii care, până acum, nu au fost acoperite, cum ar fi cele privind sancționarea disciplinară a personalului din aparatul propriu al CSM. De asemenea, deși în anul 2014 au fost adoptate regulamentele privind evaluarea și promovarea personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, în anul 2015 este necesară organizarea unui astfel concurs de promovare.

Susțin în continuare creșterea **transparenței** activității Consiliului, atât față de sistemul judiciar, cât și față de societatea civilă.

Îmi propun să implementăm votul electronic, întâi la ședințele secțiilor, apoi – în funcție de rezultate – și la ședințele Plenului, în scopul ușurării activității acestora, dar și pentru eliminarea sincopelor de organizare.

Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să coopereze și în viitor cu toate celelalte instituții cu atribuții în domeniul administrării sistemului judiciar și al îndeplinirii justiției și să continue dialogul cu celelalte profesii juridice.

De asemenea, apreciez că trebuie menținut un contact permanent cu corpul magistraților prin participarea periodică a președintelui Consiliului, a vicepreședintelui, precum și a celorlalți membri la întâlniri cu aceștia, precum și prin consultarea permanentă între Consiliul Superior al Magistraturii și instanțe, respectiv parchete cu privire la probleme de interes în activitatea de îndeplinire a actului de justiție.

Mai mult, trebuie consolidată legătura Consiliului cu societatea civilă, prin participarea la întâlniri cu reprezentanți ai acesteia.

Nu în ultimul rând, se impune dezvoltarea relației cu mass-media. Aceasta ne va ajuta la formarea unei imagini obiective asupra sistemului și nevoilor justițiabilului.

Consider că prin realizarea acestor obiective Consiliul Superior al Magistraturii poate contribui la consolidarea premiselor necesare pentru o justiție modernă și eficientă în România.

Judecător Alexandru Șerban

